

במדבר פרק לב

(א) ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני גד עצום מאד ויראו את ארץ יעזר ואת ארץ גלעד והנה המקום מקום מקנה: (ב) ויבאו בני גד ובני ראובן ויאמרו אל משה ואל אלעזר הכהן ואל נשיאי העדה לאמר: (ג) עטרות ודיבו ויעזר ונמרה וחשבון ואלעלה ושכם ונבו ובען:

(ד) הארץ אשר הכה ה' לפני עדת ישראל ארץ מקנה הוא ולעבדיה מקנה: (ה) ויאמרו אם מצאנו חן בעיניך יתן את הארץ הזאת לעבדיך לאחזה אל תעברנו את הירדן: [...] (ז) ויגשו אליו ויאמרו גדרת צאן נבנה למקננו פה וערים לטפנו: (ז) ואנחנו נחלץ חשים לפני בני ישראל עד אשר אם הביאנום אל מקומם וישב טפנו בערי המבצר מפני ישיבי הארץ: (ח) לא נשוב אל בתינו עד התנחל בני ישראל איש נחלתו:

קהלת פרק ב

(ה) עשיתי לי גנות ופרדסים ונטעתי בהם עץ כל פרי: (ו) עשיתי לי ברכות מים להשקות מהם יער צומח עצים: (ז) קניתי עבדים ושפחות ובני בית היה לי גם מקנה בקר וצאן הרבה היה לי מכל שהיו לפני בירושלם: (ח) בנסתי לי גם כסף וזהב וסגלת מלכים והמדינות עשיתי לי שרים ושרות ותענוגות בני האדם שדה ושדות:

שמואל א פרק כד

(א) ויהי כאשר שב שאול מאחרי פלשתים ויגדו לו לאמר הנה דוד במדבר עין גדי: (ב) ויקח שאול שלשת אלפים איש בחור מכל ישראל וילך לבקש את דוד ואת אנשיו על פני צורי היעלים: (ג) ויבא אל גדרות הצאן על הדרך ושם מערה ויבא שאול להסר את רגליו ודוד ואנשיו בירכתי המערה ישבים:

משנה אבות ה, ו

עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות ואלו הן פי הארץ ופי הבאר ופי האתון והקשת והמן והמטה והשמיר והכתב והמכתב והלוחות ויש אומרים אף המזיקין וקבורתו של משה ואילו של אברהם אבינו ויש אומרים אף צבת בצבת עשויה:

תפילת 'ונתנה תוקף'

ונתנה תקף קדשת היום כי הוא נורא ואים ובו תנשא מלכותך ויכוון בְּחֶסֶד כְּסֵאָה וְתִשָּׁב עָלֵינוּ בְּאֵמַת אֵמַת כִּי אַתָּה הוּא דֵין ומוֹכִיחַ ויִוָּדַע וְעַד וְכוּתֵב וְחוֹתֵם וְסוֹפֵר וּמוֹנֵה וְתִזְכֹּר כֹּל הַנְּשַׁכְּחוֹת וְתִפְתַּח אֶת סֵפֶר הַזְּכוֹנוֹת וּמֵאֲלֵינוּ יִקְרָא וְחוֹתֵם יָד כָּל אָדָם בּוֹ. וּבְשׁוֹפֵר גָּדוֹל יִתְקַע וְקוֹל דְּמָמָה דְקָה יִשְׁמַע וּמִלְאָכִים יִחַפְּזוּן וְחֵיל וְרַעְדָה יִאֲחֲזוּן וְיִאֲמְרוּ הִנֵּה יוֹם הַדֵּין לְפָקֵד עַל צָבָא מְרוֹם בְּדִין כִּי לֹא יִזְכּוּ בְּעֵינֵיהֶ בְּדִין. וְכָל בָּאֵי עוֹלָם יַעֲבְרוּ לְפָנֶיהָ כְּבִנֵי מְרוֹן כְּבִקְרַת רוּעָה עֲדָרוּ מַעֲבִיר צֵאֲנוּ תַחַת שִׁבְטוֹ כִּן תַּעֲבִיר וְתִסַּפֵּר וְתִמְנֶה וְתִפְקֹד נֶפֶשׁ כָּל חַי וְתַחְתֶּיהָ קֶצֶבָה לְכָל בְּרִיהַ וְתַכְתֵּב אֶת גִּזְרֵי דִינָם.

תהילים כג

מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה רֹעִי לֹא אֲחֻסֵּר: בְּנֵאוֹת דָּשָׁא יִרְבִּיצֵנִי עַל-מֵי מְנוּחוֹת יִנְהַלֵּנִי: נִפְשִׁי יִשׁוּבָב יִנְחֵנִי בַמַּעְגָּלִי-צֹדֵק לְמַעַן שְׁמוֹ: גַּם כִּי-אֶלֶף בְּגֵיא צִלְמוֹת לֹא-אֵירָא רָע כִּי-אַתָּה עֲמַדִּי שְׁבֹטָה וּמִשְׁעַנְתֶּיהָ הִמָּה יִנְחַמְנִי: תַעֲרֹה לְפָנַי | שְׁלַחֵן נִגְד צַרְרֵי דִשְׁנָתָ בְשִׁמּוֹן רֹאשֵׁי כּוֹסֵי רוּיָה: אֵה | טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָל-יְמֵי חַיִּי וְשִׁבְתִּי בְּבֵית-יְהוָה לְאָרְהָ יָמִים:

לא רח

פרשת השבוע

מזיאון ישראל מארח את בית אבי חי

שבת מסות-מסעי: רועה, מקנה וכבש

פרופ' אביגדור שנאן במפגש עם ד"ר אמיתי מנדלסון, אוצר בכיר לאמנות ישראלית

באר מים חיים שמות ג:א

ומשה היה רועה את צאן יתרו חותנו וגו'. הודיע הכתוב מאין זכה משה להיות הוא השליח לישראל והוא אשר יוציאם ויביאם, לרעות את עם ה', והוא לאשר היה רועה נאמן בצאן חותנו ברחמים מרובים כמאמר חז"ל (שמות רבה ב', ב') שפעם אחת ברח ממנו גדי אחד ורץ אחריו וכו' נזדמנה לו בריכה של מים ועמד הגדי לשתות כיון שהגיע משה אצלו אמר אני לא הייתי יודע שרץ היית מפני הצמא עיף אתה הרכיבו על כתיפו והוא מהלך אמר הקב"ה יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם כך, חיך אתה תרעה את צאני וכו', עד כאן. הרי שממש זכה לרעות כצאן עמו.

ישעיהו פרק נג

(א) מי האמיר לשמעתנו וזרוע ה' על מי נגלתה: (ב) ויעל פיו ויכשף מארץ ציה לא תאר לו ולא הדר ונראהו ולא מראה ונחמדהו: (ג) נבזה וחדל אישים איש מכאבות וידוע חלי וכמסתר פנים ממנו נבזה ולא חשבנהו: (ד) אכן חלינו הוא נשא ומכאבינו סבלם ואנחנו חשבנהו נגוע מפה אלהים ומענה: (ה) והוא מחלל מפשענו מדכא מעונתינו מוסר שלומנו עליו ובחברתו נרפא לנו: (ו) בלנו כצאן תעינו איש לדרך פנינו וה' הפגיע בו את עון בלנו: (ז) נגש והוא נענה ולא יפתח פיו וטבח יובל וכרחל לפני גזייה נאלמה ולא יפתח פיו:

הנחומא נח, יג

כשהתחיל נח נוטע בא שטן ועמד לפניו. אמר לו: מה אתה נוטע? אמר לו: כרם. אמר לו השטן: מה טיבו? אמר לו: פרותיו מתוקים בין לחים בין יבשים ועושיין מהם יין המשמח לבבות. אמר לו השטן: רצונך שנטענו יחד אני ואתה? אמר לו: הן. מה עשה השטן? הביא רחלה ושחטה על הגפר; אחר כך הביא ארי ושחטו עליה; אחר כך הביא קוף ושחטו עליה; אחר כך הביא חזיר ושחטו עליה - והטיף דמיהם והשקה בהם אותו הכרם. רמז לו, כשאדם שותה כוס אחת - הרי הוא כרחלה: ענו ושפל רוח. כשהוא שותה שתי כוסות - מיד נעשה גבור כארי ומתחיל לדבר גדולות ואומר: מי כמוני? כיון ששתה שלוש או ארבע כוסות - מיד הוא נעשה כקוף: עומד ומרקד ומשחק ומנבל פיו לפני הכל ואינו יודע מה יעשה, נשתכר - נעשה כחזיר: מתלכלך בטיט ומטל באשפה.

משנה מסכת בבא קמא ז, ז

אין מגדלין בהמה דקה בארץ ישראל אבל מגדלין בסוריא ובמדברות שבארץ ישראל אין מגדלין תרנגולים בירושלם מפני הקדשים ולא כהנים בארץ ישראל מפני הטהרות אין מגדלין חזירים בכל מקום לא יגדל אדם את הכלב אלא אם כן היה קשור בשלשלת אין פורסין נישבים ליונים אלא אם כן היה רחוק מן הישוב שלשים ריט:

תוספתא מסכת בבא קמא ח, יג

אמרו עליו על ר' יהודה בן בבא שהיו כל מעשיו לשם שמים אלא שגידל בהמה דקה כך היה פעם אחת חלה נכנס רופא אצלו אמ' לו אין לך רפואה אלא חלב רותח לקח לו עז וקשרה בכרעי המטה והיה יונק ממנה חלב רותח שהיה גונח פעם אחת בקשו חכמים ליכנס אצלו אמרו היאך נכנס אצלו שליסטים עמו בבית וכשמת דקדקו חכמים במעשו ולא מצאו בו אלא אותו עון אף הוא אמ' בשעת מיתתו יודע אני שאין בידי עון אלא זה בלבד שעברתי על דברי חברי

בראשית פרק כא

(כז) ויקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך ויכרתו שניהם ברית: (כח) ויצב אברהם את שבע כבשת הצאן לבדהו: (כט) ויאמר אבימלך אל אברהם מה הנה שבע כבשת האלה אשר הצבת לבדנה: (ל) ויאמר כי את שבע כבשת תקח מידי בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזאת: (לא) על כן קרא למקום ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם:

שמואל ב פרק יב

(א) וישלח ה' את נתן ויבא אל דוד ויבא אליו ויאמר לו שני אנשים היו בעיר אחת אחד עשיר ואחד ראש: (ב) לעשיר היה צאן ובקר הרבה מאד: (ג) ולרש אין כל כי אם כבשה אחת קטנה ויחיה ותגדל עמו ועם בניו יחדו מפתו תאכל ומכסו תשתה ובחיקו תשכב ותהי לו כבת: (ד) ויבא הלך לאיש העשיר ויחמל לקחת מצאנו ומבקריו לעשות לארם הבא לו ויקח את כבשת האיש הראש ויעשה לאיש הבא אליו: (ה) ויחר אף דוד באיש מאד ויאמר אל נתן חי ה' כי בן מות האיש העשה זאת:

שבת עז"ב

ר' זירא מצאו לרב יהודה שהיה עומד על פתחו של בית חמיו. וראהו שדעתו בדוחה עליו ואלו שאלו חלל העולם בלו היה אומר לו. אמר לו: מה טעם העזים מהלכות בראש ואחריהן הרחלות? אמר לו: כבריתו של עולם, בתחלה חשף ואחר כך אור. - מה טעם אלו מבסות ואלו מגלות? - אלו שאנו מתכפסים מהן מבסות, ואלו שאין אנו מתכפסים מהן מגלות.

תנחומא תולדות ה

אדרינוס אמר לר' יהושע: גדולה הכבשה העומדת בין שבעים זאבים! אמר לו: גדול הוא הרועה שמצילה ושומרה ושוברם לפניה! הוי: "כל כלי יוצר עליה לא יצלח" (ישעיה נד, יז).

ישעיהו פרק יא

(ד) ושפט בצדק דלים והוכיח במישור לענני ארץ והכה ארץ בשבט פיו וברוח שפתיו ימית רשע: (ה) והיה צדק אזור מתניו והאמונה אזור חלציו: (ו) וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירביץ ועגל וכפיר ומריא יחדו ונער קטן נהג בם: (ז) ופרה ודב תרעינה יחדו ירבצו ילדיהו ואריה כבקר יאכל תבן: (ח) ושעשע יונק על חר פתו ועל מאורת צפעוני גמול ידו הדה:

לא רח

פרשת השבוע

מחזיאון ישראל מארח את בית אבי חי

שבת מטות-מסעי: רועה, מקנה וכבש

פרופ' אביגדור שנאן במפגש עם ד"ר אמיתי מנדלסון, אוצר בכיר לאמנות ישראלית